

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN
DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van
 een projectsubsidie aan de Vlaamse provincies voor investeringen in
 fiets snelwegen**

Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse Regering wordt gevraagd haar goedkeuring te hechten aan bijgevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een projectsubsidie aan de Vlaamse provincies voor investeringen in fiets snelwegen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Voorliggende nota aan de Vlaamse Regering kadert binnen het Relanceplan Vlaamse Veerkracht en binnen de bevoegdheid binnenlands bestuur: zie BBT: V - deel I. Beleidsveld Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Voorliggende projectsubsidie kadert in het Relanceplan Vlaamse Veerkracht van de Vlaamse Regering, waarvoor 150 miljoen euro aan extra middelen is voorzien voor de subsidiëring van gemeentelijke fietsinfrastructuur. De aanbevelingen uit het advies van het economische relancecomité (ERC) en maatschappelijke relancecomité (MRC) zijn relevant in het kader van deze projectsubsidie.

Het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord is te vinden onder rubriek 3A.

Dit ontwerp van besluit werd niet voorgelegd aan de Raad van State. Het heeft immers enkel betrekking op de provincies. Het is dus niet van toepassing op een onbepaalde groep niet-geïndividualiseerde rechtssubjecten (vgl. advies 56.921/3 van 8 januari 2015).

2. INHOUD

2.1 ALGEMENE TOELICHTING

Het relanceplan Vlaamse veerkracht bevat voor 4,3 miljard euro aan bijkomende investeringen voor de komende jaren, om het economisch en maatschappelijk weefsel te herstellen. Als onderdeel daarvan mikken we op *state-of-the-art* infrastructuur voor Vlaanderen, niet het minst op het vlak van fietsmobiliteit.

Als partner van de Vlaamse overheid en de lokale besturen voor de aanleg van fietssnelwegen dragen de provincies bij aan de realisatie van het Vlaamse fietssnelwegennetwerk.

Sinds de Coronacrisis zijn Vlamingen versneld overgestapt naar de fiets. Goed voor het klimaat, voor de gezondheid en ook voor de economie. Deze evolutie richting fiets moeten we niet alleen vasthouden maar uitdiepen. Daarom wil de Vlaamse Regering bijkomend investeren in fietsinfrastructuur, in het bijzonder in fietssnelwegen, die de ruggengraat vormen van het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk (BFF) in Vlaanderen.

Het voorliggende ontwerp van besluit maakt deel uit van die ruimere plannen. Het biedt een Vlaamse ondersteuning van investeringsprojecten rond fietssnelwegen ten belope van 45 miljoen euro. Vlaanderen zal bij één euro die een provincie zelf investeert in nieuwe of verbeterde fietssnelwegen er één euro naast leggen om die investeringen verder te versterken.

2.2 DE ONTWERPEN SUBSIDIEREGELING

Dit ontwerp van besluit geeft de provincies de mogelijkheid om subsidies aan te vragen voor investeringen in fietssnelwegen voor een totaal van 45 miljoen euro. Dat bedrag wordt bij wijze van trekkingsrechten verdeeld, waarbij elke provincie recht heeft op 9 miljoen euro. Ze kunnen dus subsidieaanvragen indienen tot dat bedrag is bereikt, waarbij ze telkens kunnen rekenen op een subsidie van de helft van het provinciale aandeel in de kostprijs van de investeringsprojecten die voor deze subsidie in aanmerking komen, namelijk de aanleg of verbetering van fietssnelwegen. Het kan daarbij gaan om de aanleg van nieuwe fietssnelwegen, maar ook om structureel onderhoud van of ingrijpende verbeteringen in bestaande fietssnelwegen. De subsidie kan niet worden gecombineerd met bestaande subsidies voor het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk.

De uitgewerkte procedure wil de administratieve last voor het aanvragen van deze subsidie tot een minimum beperken. Er wordt gewerkt met een betaling in twee schijven (80% en het saldo). De provincie meldt uiterlijk op 15 november 2022 voor welke projecten en voor welk bedrag ze wenst in te tekenen op deze subsidielijjn. Bij de aanmelding wordt een kwantitatieve raming van de geplande werken gevoegd. Hierbij wordt aangegeven hoeveel kilometer nieuwe fietssnelweg zal worden aangelegd, heraanlegd of heringericht, het aantal geplande fietsoversteekplaatsen en/of hoeveel kilometer fietssnelwegen een structureel onderhoud zal krijgen.

De provincie kan daarna de eerste schijf van 80% van het geraamde subsidiebedrag aanvragen na de gunning van de overheidsopdracht. Voor de start van de werken wordt het project besproken in een projectstuurgroep, zoals geregeld in het decreet betreffende de basisbereikbaarheid, waarin ook het departement mobiliteit en openbare werken is vertegenwoordigd. Die projectstuurgroep verzekert een inhoudelijke bewaking van de investeringsprojecten voordat de subsidieaanvraag

effectief wordt ingediend. Een verslag van die vergadering maakt daarom deel uit van de subsidieaanvraag voor de eerste schijf. Die projectstuurgroep heeft dus tot doel om de functionele verantwoording in dit subsidieproces te beperken. Met het verslag van die projectstuurgroep is de functionele beoordeling van de investeringsprojecten afgerond. Het spreekt voor zich dat de uiteindelijk gegunde werken niet fundamenteel kunnen afwijken van wat in de projectstuurgroep werd behandeld. Bij de subsidieaanvraag wordt ook de concrete kwantitatieve opsomming van de gegunde werken gevoegd.

Na voltooiing van de werken kan het saldo aangevraagd worden, met voorlegging van de facturen, waarna de financiële beoordeling volgt. Daarbij wordt nagegaan of er is voldaan aan de cofinancieringsvoorwaarde (de subsidie bedraagt de helft van de kostprijs, wat betekent dat de provincie de rest zelf financiert). Bij de saldoaanvraag wordt een kwantitatieve opsomming van de uitgevoerde werken gevoegd.

Om de gerealiseerde verbeteringen ook visueel in beeld te kunnen brengen, worden in beide aanvragen ook foto's opgenomen, respectievelijk van de situatie voor en na de investeringen. De aanmeldingen van de projecten kunnen gebeuren in de tweede helft van 2022 (tot uiterlijk 15 november 2022). De afrekeningen kunnen ook de jaren nadien nog volgen. De Vlaamse Regering streeft naar investeringsprojecten die in 2025 zijn afgerond.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1: bepaalt de basisregel voor de subsidie: het gaat om het aanleggen van nieuwe fietssnelwegen of duurzaam en structureel onderhoud of verbetering van bestaande fietssnelwegen. Investeringsprojecten voor fietssnelwegen komen enkel in aanmerking als het gaat om echte infrastructurele ingrepen. Om in aanmerking te komen voor deze subsidie volstaat het bijvoorbeeld niet om enkel signalisatie en wegmarkeringen aan te brengen. Ook de aanleg van kunstwerken die een onderdeel vormen van de fietssnelwegen komen voor de subsidie in aanmerking. De subsidie bedraagt de helft van het provinciale aandeel in de kostprijs van het investeringsproject en wordt begrensd door trekkingsrechten per provincie (9 miljoen euro per provincie).

Artikel 2: bepaalt de nadere voorwaarden waaronder projecten voor deze subsidie in aanmerking komen en sluit dubbele subsidiëring met bestaande subsidiekanalen uit.

Artikel 3: bepaalt welke kosten kunnen worden meegenomen in de berekening van de subsidie.

Artikel 4: bepaalt de uitbetaling van de subsidie, waarbij gewerkt wordt met twee betalingen: een eerste schijf ten belope van 80% van het geraamde subsidiebedrag, na aanvraag bij de start van de werken, en het saldo van het subsidiebedrag uitbetaald uiterlijk op 31 december 2025, na voltooiing van de werken en de financiële beoordeling. Het geraamde subsidiebedrag dat gebruikt wordt voor de berekening van de subsidie is het bedrag dat op uiterlijk 15 november 2022 gekend is. Dat kan het bedrag zijn van de aanvraag van de eerste schijf (artikel 6) als die voor die datum wordt ingediend, of het bedrag in de aanmelding (artikel 5) als de eerste schijf later wordt aangevraagd. Er gebeuren na die datum geen verrekeningen meer.

Artikel 5: regelt de aanmeldingsprocedure. De provincies kunnen tot 15 november 2022 hun beslissing om in te tekenen op deze subsidieregeling meedelen. Die aanmelding moet toelaten om de budgettaire impact van deze subsidiestroom goed te kunnen opvolgen. Een provincie kan ervoor kiezen om meer dan één aanmelding te doen, maar op 15 november 2022 wordt de aanmeldingsprocedure afgesloten.

Artikel 6: regelt de minimale inhoud van het aanvraagdossier en de aanvraag tot uitbetaling van een eerste subsidieschijf van 80%. Naast de evidente basisinformatie bevat dat dossier ook een verslag van de projectstuurgroep, waarin naast de provincie (als initiatiefnemer) ook het departement MOW vertegenwoordigd is. Uit dat verslag moet blijken dat de subsidieaanvraag voldoet aan de inhoudelijke voorwaarden, waardoor het meteen ook de functionele beoordeling uitmaakt van de subsidieaanvraag.

Artikel 7: regelt de minimale inhoud van de aanvraag tot uitbetaling van het saldo. Aangezien de functionele beoordeling plaatsvindt voordat het project gegund wordt, gaat het hier vooral nog om de financiële informatie (de facturen).

Artikel 8: regelt de beoordeling van de subsidiedossiers, waarbij de functionele beoordeling gebeurt door het departement MOW, via de bespreking in de projectstuurgroep, vermeld in artikel 6. De financiële beoordeling (met inbegrip van de controle op de provinciale cofinanciering) gebeurt door ABB op basis van de informatie in de aanvraag tot uitbetaling van het saldo (artikel 7).

Artikel 9: bepaalt dat ABB de subsidie zal verminderen of terugvorderen als de provincie de bepalingen van dit besluit niet of niet volledig naleeft.

Artikel 10: bepaalt de inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 11: belast de Vlaamse minister, bevoegd voor het binnenlands bestuur en het stedenbeleid en de Vlaamse minister, bevoegd voor het mobiliteit en openbare werken, ieder wat hem of haar betreft, met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft een weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Deze oproep doet beroep op 45.000.000 euro van de 150.000.000 euro die op de Relance-provisie werd ingeschreven ("Kopenhagenplan"), waarmee het Vlaams Gewest lokale investeringsprojecten inzake fietsinfrastructuur ondersteunt ten belope van 150 miljoen euro. Aangezien niet alle lokale besturen gebruik zullen maken van hun trekkingsrechten voor het Kopenhagenplan en aldus niet alle voorziene middelen van het Kopenhagenplan zullen worden toegewezen, kan 45 miljoen euro worden ingezet op fietssnelwegen. Vlaanderen zal voor elke euro die een provincie investeert in nieuwe of verbeterde fietssnelwegen, één euro cofinancieren om die investeringen te versterken.

De benodigde middelen worden gecompenseerd via een herverdelingsbesluit vanuit de algemene provisie voor relancemaatregelen van Financiën en Begroting op een aan te maken basisallocatie voor relance. De vastlegging van de projectsubsidies gebeurt in 2022 onder het begrotingsartikel SJ0-1SMC2GA-WT.

Inspectie van Financiën

De Inspectie van Financiën heeft een gunstig advies uitgebracht op 12 juli 2022.

Begrotingsakkoord

Het akkoord van de Minister bevoegd voor de begroting werd gevraagd op 12 juli 2022.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget. Het akkoord van de minister, bevoegd voor bestuurszaken, is niet vereist.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande ontwerp van besluit heeft volgende weerslag op lokale en provinciale besturen:

- personeel: er is bijkomende inzet nodig van het personeel dat al in dienst is om de provinciale investeringsprojecten op te starten en te begeleiden.
- werkingsuitgaven: het ontwerp heeft slechts een marginale weerslag op de lopende uitgaven van de provinciale besturen, voor de administratieve begeleiding van de investeringsprojecten.
- investeringen en schulden: als alle provinciale besturen het maximum van hun trekkingsrechten opvragen betekent dat een provinciale investering van 45 miljoen euro, al naargelang het geval (mee) te financieren met bijkomende schulden.
- ontvangsten: als alle provinciale besturen het maximum van hun trekkingsrechten opvragen, zullen de besturen 45 miljoen euro aan subsidie vanwege de Vlaamse overheid ontvangen (9 miljoen euro per provincie).

Conclusie: Het bijgevoegd ontwerpbesluit nodigt de provincies uit een aanzienlijke bijkomende inspanning te doen voor de structurele verbetering van het fietsnelwegennetwerk. De provincies zijn evenwel niet verplicht om in te stappen in dit ambitieuze traject.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

Bijlagen :

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een projectsubsidie aan de Vlaamse provincies voor investeringen in fietssnelwegen
2. Gunstig advies IF van 12 juli 2022